

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

28. juuni 2012(*)

Töötajate vaba liikumine – ELTL artikkel 45 – Määrus (EMÜ) nr 1612/68 – Artikli 7 lõige 4 – Diskrimineerimiskeelu põhimõte – Pensionieelsel perioodil osajaga töötamise eest töötajatele makstav palgalisa – Elukohaliikmesriigis tulumaksukohustuslasteks olevad piirialatöötajad – Töökoha liikmesriigi töötasust kinnipeetava maksu arvestuslik arvessevõtmine

Kohtuasjas C-172/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Arbeitsgericht Ludwigshafen am Rhein'i (Saksamaa) 4. aprilli 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. aprillil 2011, menetluses

Georges Erny

versus

Daimler AG – Werk Wörth,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja), kohtunikud U. Lõhmus, A. Rosas, A. Arabadjiev ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: J. Mazák,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 28. märtsi 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- G. Erny, esindaja: *Rechtsanwalt* G. Turek,
- Daimler AG – Werk Wörth, esindajad: *Rechtsanwalt* U. Baeck ja *Rechtsanwalt* N. Kramer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Rozet ja S. Grünheid,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada ELTL artiklit 45 ja nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires (EÜT L 257, lk 2; ELT eriväljaanne 05/01, lk 15) artikli 7 lõiget 4.

2 Taotlus on esitatud Prantsuse kodaniku G. Erny, kes elab Prantsusmaal ja töötab

Saksamaal, ning tema tööandja Daimler AG – Werk Wörthi (edaspidi „Daimler”) vahelises vaidluses selle üle, kuidas arvutada palgalisa (edaspidi „palgalisa”), mida makstakse G. Ernyle pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise eest.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Määruse nr 1612/68 artikkel 7 sätestab:

„1. Töötajat, kes on liikmesriigi kodanik, ei tohi teise liikmesriigi territooriumil tema kodakondsuse tõttu kohelda ükskõik milliste tööhõive- ja töötingimuste suhtes teisiti kui selle riigi kodanikest töötajaid, eelkõige seoses töötasu, vallandamise ja töötuks jäämise puhul tööle ennistamise või uue töökoha leidmisega.

[...]

4. Ükskõik milline punkt kollektiiv- või individuaallempingus või ükskõik millises teises kollektiivses määruses, mis käsitleb töö saamise võimalust, tööd, töötasu ja teisi töö- või vallandamistingimusi, on tühine, kui see sätestab või lubab diskrimineerivaid tingimusi töötajate suhtes, kes on teiste liikmesriikide kodanikud.”

4 Määrus nr 1612/68 tunnistati kehtetuks ning asendati 16. juunist 2011 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrusega (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT L 141, lk 1).

Siseriiklik õigus

Pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise seadus

5 Pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise seaduse (Altersteilzeitgesetz) artikkel 1 sätestab:

„1. Pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise eesmärk on võimaldada vanemaealistel töötajatel minna sujuvalt üle töötamiselt vanaduspensionile.

2. Bundesanstalt für Arbeit (föderaalne tööhõiveamet) toetab käesoleva seaduse alusel hüvitiste maksmisega nende vanemaealiste töötajate osaaajaga töötamist, kes pärast 55-aastaseks saamist oma tööaega hiljemalt alates 31. detsembrist 2009 vähendavad ja võimaldavad seeläbi võtta tööle seni töötava töötaja.”

6 Asjaomase seaduse § 3 lõike 1 punkti 1 alapunkt a sätestas kuni 30. juunini 2004 kehtinud redaktsioonis järgmist:

„Õigus taotleda §-s 4 sätestatud hüvitist [seadusjärgses summas palgalisa hüvitamine föderaalse tööhõiveameti poolt] seab tingimuseks, et

1. tööandja on kollektiivlepingu, [...] ettevõtte kokkuleppe või töötajaga sõlmitud lepingu alusel

a) suurendanud töötasu pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise eest vähemalt 20% ulatuses sellest töötasust, kuid igal juhul 70% ulatuses senisest töötasust § 6 lõike 1 tähenduses (miinimumnetosumma), mida on vähendatud töötasust seaduse alusel kinnipeetavate summade võrra [...]

7 Sama seaduse § 15 lõike esimene lause näeb ette:

„Bundesministerium für Arbeit und Soziales (föderaalne tööhõive- ja sotsiaalministeerium) võib määrusega kehtestada miinimumnetosummad vastavalt § 3 lõike 1 punkti 1 alapunktile a kuni 30. juunini 2004 kehtinud redaktsioonis. [...]”

Miinimumnetotöötasude määrus

8 Pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise seaduse §-st 15 tuleneva pädevuse alusel võttis pädev föderaalne ministeerium vastu miinimumnetotöötasude määruse (Mindestnettoetrags-Verordnung), mille põhikohtuasjas kohaldatav redaktsioon tuleneb 19. detsembri 2007. aasta määrusest (BGBl. 2007 I, lk 3040).

9 Nagu märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, sisaldab see määrus tabelit, milles on ära toodud 5 euro täpsusega ümardatud brutotöötasud ja neile vastavad miinimumnetosummad töötasult kinnipeetava maksu erinevates klassides. Vastavalt maksuklassile on nendelt summadelt maha arvatud tulumaks (ilma et oleks arvestatud individuaalseid maksuvabastusi) ja solidaarsusmaks. Sotsiaalkindlustuse maksetena arvatakse maha arvestuslik 21% määr, mida piirab pensionikindlustuse sissemaksete igakuine ülempiir. Tabelis on ära toodud sellise arvutuskäigu tulemusena saadud miinimumnetosummad, mis vastavad 70%-le.

Kollektiivleping pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise kohta

10 Kollektiivlepingu pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise kohta (Tarifvertrag zur Altersteilzeit), mille sõlmisid 23. novembril 2004 Pfalzi metallurgia- ja elektritööstuse liit ning metallitööstuse ametiühingu piirkonna juhatus (edaspidi „kollektiivleping”), artikkel 7 sätestab:

„Töötaja saab lisaks töötasule osaaajaga töötamise eest pensionieelsel perioodil palgalisa vastavalt pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise seaduse § 3 lõike 1 punkti 1 alapunktile a selle kehtivas redaktsioonis. Palgalisa arvutatakse nii, et igakuine netotöötasu moodustab vähemalt 82% senisest igakuisest brutotöötasust [...], mida on vähendatud töötasust seaduse alusel kinnipeetavate summade võrra.”

Ettevõtte kokkulepe

11 Daimler Chrysler AG-s (nüüd Daimler) sõlmiti 24. juulil 2000 ettevõtte kokkulepe (Gesamtbetriebsvereinbarung) pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise kohta (edaspidi „ettevõtte kokkulepe”), mille kohaselt suurendati palgalisa 82%-lt 85%-ni.

12 Asjaomase kokkuleppe punkt 8.3 näeb ette:

„Palgalisa arvutatakse nii, et tööetapis saab töötaja vähemalt 85% senisest töötasust punkti 8.2.2 tähenduses, mida on vähendatud töötasust seaduse alusel kinnipeetavate summade võrra, ning töölt vabastamise etapis vähemalt 85% senisest töötasust punkti 8.2.3 tähenduses, mida on vähendatud töötasust seaduse alusel kinnipeetavate summade võrra.”

Leping pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise kohta

13 Pooltevahelise lepingu pensionieelsel perioodil osaaajaga töötamise kohta (Altersteilzeitvertrag der Parteien) § 5 „Tööandja täiendavad hüvitised” punkt 1 sätestab:

„Vastavalt [ettevõtte kokkuleppele] suurendatakse igakuist netotöötasu osaaajaga töötamise eest 85%-ni arvestuslikust igakuisest netotöötasust täistööajaga töötamise eest (alus: kehtiv

miinimumnetotöötasude määrus). Seega makstakse lisaks §-s 4 sätestatud netotöötasule osaajaga töötamise eest veel ka sellele vastavat igakuist palgalisa.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

14 G. Erny on piirialatöötaja Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingu tähenduses. Tema Saksamaal saadud tulu, millest peetakse eelnevalt kinni Saksa sotsiaalkindlustusmaksed, kuulub maksustamisele Prantsusmaal. Kuna töötasult kinnipeetava maksu määr on Prantsusmaal madalam kui Saksamaal, siis selline töötaja nagu G. Erny saab netotulu, mis on Saksamaal elava sarnase töötaja netotulust suurem.

15 Põhikohtuasja pooled sõlmisid 17. novembril 2006 pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise lepingu, mille kohaselt jätkub G. Erny esialgne täisajaline töösuhe alates 1. septembrist 2007 osaajalise töösuhtena.

16 Kõnealuse lepingu kohaselt lõpeb pooltevaheline töösuhe hiljemalt 31. augustil 2012. Pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest saab G. Erny lisaks töötasule osaajaga töötamise eest ka palgalisa. Vastavalt selle lepingu artiklile 5 suurendatakse igakuist netotöötasu osaajaga töötamise eest „85%-ni arvestuslikust igakuisest netotöötasust täistööajaga töötamise eest (alus: kehtiv miinimumnetotöötasude määrus)”.

17 Nagu märgiti käesoleva kohtuotsuse punktis 9, sisaldab miinimumnetotöötasude määrus tabelit, milles on ära toodud brutotöötasud ja neile vastavad miinimumnetosummad erinevates Saksamaa maksuklassides. Vastavalt maksuklassile on nendelt summadelt maha arvatud Saksamaa töötasult kinnipeetav maks (välja arvatud individuaalsed maksuvabastused), solidaarsusmaks ning sotsiaalkindlustuse maksed arvestuslikus 21% määras. Nii kehtestatud netotöötasu on tabelis ära toodud miinimumnetosummana, mis vastab 70%-le.

18 Saksamaa maksukohustuslastest töötajatele makstud palgalisa ei kuulu tulumaksuseaduse (Einkommensteuergesetz) kohaselt maksustamisele ning seega ei peeta sellelt kinni ka Saksamaa sotsiaalkindlustusmaksed, kuigi palgalisa võetakse arvesse kohaldatava maksumäära kindlakstegemisel.

19 Mis puudutab palgalisa summa kindlaksmääramist, siis kõigepealt määrab Daimler arvestusalusena kindlaks 85% arvestuslikust igakuisest netotöötasust täistööajaga töötamise eest. Selleks teeb ta brutotöötasu alusel, mida G. Erny oleks saanud siis, kui tegemist ei oleks pensionieelse perioodiga, vastavalt miinimumnetosummade tabelile kindlaks 70% arvestuslikust netotöötasust ning suurendab seda 85%-ni. Põhikohtuasjas lähtus tööandja tabeli kasutamisel vastavuse kindlakstegemisel arvestuslikult Saksamaa maksuklassist III (abielus töötaja).

20 Teise sammuna teeb tööandja kindlaks asjaomase töötaja „individuaalse netotöötasu pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest”. Selleks arvatakse Saksamaa maksukohustuslastest töötajate töötasust pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest maha tegelikult tasumisele kuuluvad maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed (50% enne pensionieelset perioodi saadud brutotöötasust). Piirialatöötajate puhul arvatakse maha tegelikult tasumisele kuuluvad sotsiaalkindlustusmaksed ja arvestuslikult Saksamaa töötasult kinnipeetav maks. Viimati nimetatud summa vastab töötasust kinnipeetavale maksule, mis tuleks maha arvata Saksamaa maksukohustuslasest töötaja puhul, kellel on piirialatöötajaga samad individuaalsed tunnused (brutotöötasu, perekondlik olukord).

21 Palgalisa vastab arvestusliku töötasu, mis võrdub 85%–ga arvestuslikust igakuisest netotöötasust täistööajaga töötamise eest, ning pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest makstava individuaalse netotöötasu vahele.

22 Daimler leiab, et tema arvutusmeetod võimaldab kehtestada ühtse arvestusaluse kõikidele pensionieelsel perioodil osaajaga töötavate töötajate jaoks. Ühegi töötaja puhul ei võeta arvesse individuaalset maksumäära, vaid lähtutakse üksnes arvestuslikust töötasust kinnipeetavast maksust ning ükski töötaja – ka mitte Saksamaa maksukohustuslased – ei saa täpselt 85% senisest netotöötasust. Arvestuslike summadega kalkuleerimine võimaldab ennekõike hinnata kogu maksukoormust, hoida kokku halduskulusid ja lihtsustada menetlust. Erinevalt asjast, milles tehti 16. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-400/02: Merida (EKL 2004, lk I-8471), puudub palgalisal kompenseeriv ülesanne ning Daimleril ei ole samuti kohustust maksta tagatud netotöötasu, tasudes tervikuna või osaliselt sellega seotud sotsiaalkindlustusmaksed.

23 G. Erny väidab vastupidi Daimlerile, et palgalisa kuulub Prantsusmaal tulumaksuga maksustamisele ning sellisest arvutuskäigust tingitud tegeliku topeltmaksustamise tõttu on tegemist diskrimineerimisega, kuna erinevaid olukordi käsitletakse ühtemoodi.

24 Seetõttu esitas G. Erny eelotsusetaotluse esitanud kohtusse kaebuse, millega ta nõudis, et tema tööandja maksaks suuremat palgalisa, kui temale makstakse, ning seda vastavalt alljärgnevale arvutuskäigule.

25 Esiteks teeb ta kindlaks 85% arvestuslikust töötasust, arvestades viimasest brutotöötasust täistööajaga töötamise eest maha sotsiaalkindlustusmaks arvestuslikus määras 21%, kuid mitte arvestuslikult Saksamaa töötasult kinnipeetava maksu vastavalt miinimumnetotöötasude määrase tabelis sisalduvatele miinimumnetosummadele. Seejärel teeb ta kindlaks summa, mis vastab 85%-le nii arvutatud summast. Teise etapina arvutab ta netotöötasu pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest, arvestades töötasust pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest, mis on pool brutotöötasust täistööajaga töötamise eest, maha tegelikult tasumisele kuuluvad sotsiaalkindlustusmaksed, kuid ta ei arvesta maha arvestuslikult Saksamaa töötasult kinnipeetavat maksu. Kui kohaldada seda arvutusmeetodit, siis Daimleri poolt G. Enryle makstud hüvitise ning selle arvutusmeetodi alusel saadud summa vahe tähendab, et iga kuu jääb saamata 424,40 eurot.

26 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et Prantsusmaal maksukohustuslasteks olevad piirialatöötajad saavad summa, mis on tunduvalt väiksem kui 85% nende senisest netotöötasust enne pensionieelsel perioodil osalise tööajaga töötamist, samas kui Saksamaal maksustatavad töötajad saavad summa, mis arvestuslikult vastab 85%-le nende senisest netotöötasust. Peamiselt on see tingitud asjaolust, et Saksamaa maksumäärad on kõrgemad kui Prantsuse maksumäärad. Pealegi ei ole välistatud, et sellises olukorras nagu G. Enry olevate isikute puhul kuulub palgalisa Prantsusmaal maksustamisele.

27 Neil asjaoludel otsustas Arbeitsgericht Ludwigshafen am Rhein eespool viidatud kohtuotsust Merida arvestades menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas pensionieelsel perioodil osaajaga töötamist reguleeriva individuaallepingu säte – nagu pooltevahelise pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise lepingu § 5 punkt 1 –, mille kohaselt ka Prantsusmaalt pärit piirialatöötajate puhul arvutatakse kokkulepitud palgalisa miinimumnetotöötasude määrase alusel, on vastuolus ELTL artikliga 45, mida täpsustab [määrase nr 1612/68] artikli 7 lõige 4?

2. Juhul kui Euroopa Kohtu vastus esimesele küsimusele on jaatav,

siis kas arvestades ELTL artiklit 45, mida täpsustab [määruse nr 1612/68] artikli 7 lõige 4, tuleb vastavaid kollektiivlepingute sätteid – nagu [ettevõtte kokkuleppe] punkt 8.3 ja [kollektiivlepingu] § 7 – tõlgendada nii, et piirialatöötajate puhul ei ole lubatud palgalisa arvutada Mindestnettoetrags-Verordnung'is toodud tabeli alusel?"

Eelotsuse küsimused

Vastuvõetavus

28 Daimler väidab, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul ei ole kahtlusi liidu õiguse ulatuse osas, vaid ta küsib Euroopa Kohtult tegelikult abi asjakohase Saksa õiguse ning ettevõtte kokkuleppe ja kollektiivlepingu tõlgendamisel. Euroopa Kohtul on aga pädevus otsustada liidu õiguse tõlgendamise ja kehtivuse üle, nii et eelotsusetaotlus tuleb tunnistada vastuvõetamatuks.

29 Need argumendid tuleb tagasi lükata.

30 ELTL artikli 267 alusel ei ole Euroopa Kohus pädev otsustama ei lepingutingimuste ega siseriiklike õigusaktide sätete tõlgendamise ega nende tingimuste või sätete liidu õigusele vastavuse üle (vt selle kohta eelkõige 11. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-384/08: Attanasio Group, EKL 2010, lk I-2055, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus sõnaselgelt välja tõi, puudutab eelotsusetaotlus siiski „liidu õiguse tõlgendamist” ning täpsemalt ELTL artiklit 45 ja määruse nr 1612/68 artikli 7 lõiget 4.

32 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb Euroopa Kohtul piirduda liidu õiguse sätete analüüsiga, andes nendele tõlgenduse, mis oleks kasulik eelotsusetaotluse esitanud kohtule, kelle ülesanne on omakorda hinnata siseriiklike õigusnormide ja lepingutingimuste kooskõla liidu õigusega (eespool viidatud kohtuotsus Attanasio Group, punkt 19).

33 Selle reservatsiooniga tuleb eelotsuse küsimustele vastata.

Sisulised küsimused

34 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artiklit 45 ja määruse nr 1612/68 artikli 7 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus kollektiiv- ja individuaallepingu sätted, mille kohaselt selline palgalisa, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas ja mida tööandja maksab pensionieelsel perioodil osajaga töötamise eest, tuleb arvutada nii, et töötasult kinnipeetav maks, mida töötaja peab töökoha liikmesriigis maksma, arvestatakse selle palgalisa arvestusaluse kindlaksmääramisel arvestuslikult maha, samas kui topeltmaksustamise vältimise lepingu kohaselt kuuluvad nendele töötajatele, kes töökoha liikmesriigis ei ela, makstud palk, töötasu ning muu sarnane tasu maksustamisele nende elukohaliikmesriigis. Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, milline tagajärg tuleneb sellest nendele töötajatele maksmisele kuuluva palgalisa arvutamisele.

35 ELTL artikli 45 lõike 2 kohaselt on keelatud igasugune kodakondsusel põhinev liikmesriikide töötajate diskrimineerimine nii tööle võtmisel, töö tasustamisel kui muude töötingimuste puhul.

36 Selles sättes kehtestatud diskrimineerimise keeldu ei kohaldata mitte üksnes ametivõimude tegevuse suhtes, vaid see laieneb ka muud laadi eeskirjadele, mille eesmärk on palgatööd

kollektiivselt reguleerida, ning isikutevahelistele lepingutele (vt eelkõige 17. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-94/07: Raccanelli, EKL 2008, lk I-5939, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Lisaks on määruse nr 1612/68 artikli 7 lõikes 4, mis selgitab ja rakendab ELTL artikli 45 alusel võõrtöötajatele tagatud teatud õigusi (eespool viidatud kohtuotsus Merida, punkt 19), sätestatud, et ükskõik milline punkt kollektiiv- või individuaallepingus, mis käsitleb eelkõige töötasu ja teisi töö- või vallandamistingimusi, on algusest peale tühine, kui see sätestab diskrimineerivaid tingimusi töötajate suhtes, kes on teiste liikmesriikide kodanikud.

38 Selline palgalisa, mida makstakse täiendavalt töötasule pensionieelselt perioodil osajaga töötavatele töötajatele, kuulub vaieldamatult töötasu osana eelmises punktis viidatud sätete materiaalsesse kohaldamisalasse, sõltumata asjaolust, et pensionieelsel perioodil osajaga töötamise seaduse kohaselt tagatakse selle palgalisa finantseerimine vähemalt osaliselt riiklikest vahenditest tööandajale hüvitise maksmise vormis. Piirialatöötaja, kes on G. Erny olukorras, võib sellise palgalisa puhul nendele sätetele tugineda (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Merida, punkt 20).

39 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt keelab ELTL artiklis 45 ja määruse nr 1612/68 artiklis 7 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte mitte ainult ilmse kodakondsusel põhineva diskrimineerimise, vaid ka kõik varjatud diskrimineerimise vormid, mis teistest eristuskriteeriumidest lähtudes viivad tegelikult sama tulemuseni (vt eelkõige 23. mai 1996. aasta otsus kohtuasjas C-237/94: O'Flynn, EKL 1996, lk I-2617, punkt 17).

40 Diskrimineerimiskeelu põhimõtte nõuab, et sarnaseid olukordi ei tohi käsitleda erinevalt ega erinevaid olukordi ühtemoodi (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Merida, punkt 22).

41 Kui see ei ole objektiivselt põhjendatud ja taotletava eesmärgiga proportsionaalne, tuleb siseriiklikku sätet või lepingutingimust pidada kaudselt diskrimineerivaks, kui see võib oma sisu poolest mõjutada enam võõrtöötajaid kui kohalikke töötajaid ning võib seega panna viimati nimetatud isikud ebasoodsamasse olukorda (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Merida, punkt 23). Selleks et meedet saaks pidada kaudselt diskrimineerivaks, ei pea selle mõju tingimata olema niisugune, et see soodustab kõiki oma riigi kodanikke või asetab ebasoodsamasse olukorda ainult teiste liikmesriikide kodanikud, mitte riigi enda kodanikud (vt selle kohta eelkõige 14. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-542/09: komisjon vs. Madalmaad, punkt 38).

42 Käesoleval juhul see, et arvestuslikult võeti arvesse Saksamaa töötasudelt kinnipeetavat maksu, omab ebasoodsat mõju piirialatöötajate olukorrale, kuna selle maksu arvestuslik mahaarvamine palgalisa arvestusaluse kindlaksmääramisel on ebasoodne isikute suhtes, kes nagu G. Erny elavad ja kuuluvad maksustamisele teises liikmesriigis kui Saksamaa Liitvabariik, võrreldes nende töötajatega, kes elavad ja kuuluvad maksustamisele viimati nimetatud liikmesriigis.

43 Vastavalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu järeldestele on nii, et kui palgalisa arvutatakse miinimumnetotöötasu määruse alusel, saavad pensionieelsel perioodil osajaga töötajad, kes kuuluvad Saksamaal maksustamisele, ligikaudu 85% netotöötasust, mida nad said varem senise täistööajaga töötamise eest. Selle põhjus on see, et kuna asjaomane määrus põhineb Saksamaa töötasult kinnipeetava maksu klassidel ja tunnustel, võetakse arvesse maksuolukorda, milles need töötajad on enne pensionieelsel perioodil osajaga töötamist, ning see kajastub arvutusmeetodis.

44 Mis seevastu puudutab aga piirialatöötajaid, siis nende saadud summa on tunduvalt väiksem kui 85% senini saadud netosummast. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on see peamiselt tingitud asjaolust, et selles määru esinev tabel sisaldab Saksamaa töötasult kinnipeetava maksu määrasid, mis on kohaldatavad selle määru jõustumisel, ning need määrad

on kõrgemad kui sarnased maksumäärad Prantsusmaal. Palgalisa arvutamise meetodi aluseks on „arvestuslik” maksuolukord, millel ei ole mingit seost nende piirialatöötajate tuluga, mida nad said varem senise täistööajaga töötamise eest.

45 Seetõttu on piirialatöötajate puhul Saksamaa töötasult kinnipeetava maksu arvestuslik kohaldamine takistuseks sellele, et makstav summa vastaks ligikaudu 85%-le senisest netotöötasust täistööajaga töötamise eest, vastupidi sellele, millega on tavaliselt tegu Saksamaal elavate töötajate puhul.

46 Pealegi, nagu märkis G. Erny, ilma et Euroopa Kohtu istungil oleks Daimler seda vaidlustanud, on sellisele piirialatöötajale nagu G. Erny makstav palgalisa Prantsusmaal maksustatav.

47 Daimler õigustab piirialatöötajatele sellise arvutusmeetodi kohaldamist haldusprobleemidega, mis võivad tekkida erinevaid arvutusmeetodeid rakendades, sõltuvalt asjaomase isiku elukohast, ja eelarveliste tagajärgedega, kui jäetakse arvesse võtmata Saksamaa töötasult kinnipeetav maks.

48 Need vastuväited finantskulude suurenemise ja võimalike haldusprobleemide kohta tuleb siiski jätta tähelepanuta. Sellised põhjendused ei saa mingil juhul õigustada nende kohustuste järgimata jätmist, mis tulenevad ELTL artiklis 45 sätestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelust (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Merida, punkt 30), kuna vaidlusaluste sätete avalik- või eraõiguslik loomus ei mõjuta kuidagi nende põhjenduste ulatust või sisu (vt selle kohta eelkõige 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman, EKL 1995, lk I-4921, punkt 86).

49 Daimler viitab lisaks sõltumatusele, mis tööturu osapooltel töötingimuste väljatöötamisel peab olema.

50 Kuigi ELTL artikli 152 esimesest lõigust tuleneb, et Euroopa Liit austab tööturu osapoolte sõltumatust, peab töötajatel ja tööandjatel või nende organisatsioonidel olevat õigust pidada asjakohasel tasandil läbirääkimisi kollektiivlepingute üle ja neid sõlmida kasutama sellegipoolest kooskõlas liidu õiguse, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 28, (vt selle kohta eelkõige 13. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-447/09: Prigge jt, EKL 2011, lk I-8003, punkt 47), ning seega diskrimineerimiskeelu põhimõttega.

51 Lõpuks on tähtsusetu asjaolu, et tööandja teavitas G. Erny olukorras olevaid töötajaid eelnevalt palgalisa arvutamise meetodist ning et nad oleksid võinud loobuda pensionieelsel perioodil osaajaga töötamisest. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 36, kehtib ELTL artiklis 45 viidatud diskrimineerimise keeld kõikidele eeskirjadele, mille eesmärk on palgatööd kollektiivselt reguleerida, ning isikutevahelistele lepingutele.

52 Vastavalt määruse nr 1612/68 artikli 7 lõikele 4 on ükskõik milline punkt kollektiiv- või individuaalpepingus algusest peale tühine, kui see kehtestab otsese või kaudse diskrimineerimise kodakondsuse alusel.

53 Ei ELTL artikkel 45 ega määruse nr 1612/68 sätted pane liikmesriikidele või eraõiguslikule tööandjale nagu Daimler diskrimineerimiskeelu rikkumise korral mingi kindlaksmääratud meetme võtmise kohustust. Need sätted jätavad vabaduse ettetulevast olukorrast lähtudes valida erinevate lahenduste vahel, mis on kohased vastavate sätete eesmärgi saavutamiseks (eespool viidatud kohtuotsus Raccanelli, punkt 50).

54 Neil tingimustel tuleb esitatud küsimustele vastata, et ELTL artiklit 45 ja määruse nr 1612/68

artikli 7 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus kollektiiv- ja individuaallepingu sätted, mille kohaselt selline palgalisa, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas ja mida tööandja maksab pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest, tuleb arvutada nii, et töökoha liikmesriigis makstav töötasult kinnipeetav maks arvestatakse selle palgalisa arvestusaluse kindlaksmääramisel arvestuslikult maha, samas kui topeltmaksustamise vältimise lepingu kohaselt kuuluvad nendele töötajatele, kes töökoha liikmesriigis ei ela, makstud palk, töötasu ning muu sarnane tasu maksustamisele nende elukohaliikmesriigis. Nimetatud artikli 7 lõike 4 kohaselt on sellised sätted algusest peale tühised. ELTL artikkel 45 ning määruse nr 1612/68 sätted jätavad liikmesriikidele või tööturu osapooltele vabaduse valida erinevate lahenduste vahel, mis on kohased vastavate sätete eesmärgi saavutamiseks.

Kohtukulud

55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

ELTL artiklit 45 ja nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires artikli 7 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus kollektiiv- ja individuaallepingu sätted, mille kohaselt selline palgalisa, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas ja mida tööandja maksab pensionieelsel perioodil osaajaga töötamise eest, tuleb arvutada nii, et töökoha liikmesriigis makstav töötasult kinnipeetav maks arvestatakse selle palgalisa arvestusaluse kindlaksmääramisel arvestuslikult maha, samas kui topeltmaksustamise vältimise lepingu kohaselt kuuluvad nendele töötajatele, kes töökoha liikmesriigis ei ela, makstud palk, töötasu ning muu sarnane tasu maksustamisele nende elukohaliikmesriigis. Nimetatud artikli 7 lõike 4 kohaselt on sellised sätted algusest peale tühised. ELTL artikkel 45 ning määruse nr 1612/68 sätted jätavad liikmesriikidele või tööturu osapooltele vabaduse valida erinevate lahenduste vahel, mis on kohased vastavate sätete eesmärgi saavutamiseks.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: saksa.